

11.9.2020

Työttömyysturvalain väliaikainen muuttaminen 1.7. - 31.12.2020 vaikuttaa työttömän vanhuuseläkkeeseen

Väliaikainen laki tarkoittaa sitä, että ajalla 1.7. - 31.12.2020 työttömyyspäivärahan saajat eivät pääse siirtymään työttömyysturvan lisäpäiville. Lailla pidennetään työttömien ansioturvan kestoa. Lain taustalla on koronaepidemiasta johtuva yhteiskunnallinen tilanne lomautuksineen ja irtisanomisineen.

Laki julkaistiin säädöskokoelmassa 30.6.2020 työttömyysturvalain 6 luvun 7 §:n 4 momentin väliaikaisesta muuttamisesta (502/2020). Väliaikaisen työttömyysturvalain 6 luvun 7 §:n (päivärahakauden enimmäismäärä) mukaan työttömyyspäiväraha, jota maksetaan 1 päivästä heinäkuuta 2020 tai sen jälkeen, ei kerrytä pykälän 1 momentissa säädettyä peruspäivärahan ja ansiopäivärahan maksamisen enimmäisaikaa.

Laki tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2020 ja se on voimassa 31 päivään joulukuuta 2020. Lakia sovelletaan työttömyyspäivärahaan, jota maksetaan 1 päivästä heinäkuuta 2020 tai sen jälkeen.

Työttömyysturvalain kyseistä momenttia muutettiin jo keväällä määräajaksi, mutta tuolloin oli kyse tilanteista, missä lomautuksen perusteella maksettava työttömyyspäiväraha ei kuluttanut työttömyyspäivärahan enimmäismaksuaikaa. 1.7.2020 vuoden loppuun asti voimaassa oleva muutos koskee työttömyyspäivärahaa yleisesti.

Käytännössä muutos koskee vain vuonna 1957 syntyneitä henkilöitä, joille lisäpäiväoikeus olisi syntynyt loppuvuoden aikana ja jotka olisivat halunneet valita vähentämättömän vanhuuseläkkeen työttömyyspäivärahan sijaan. Muutos on heikennys niille, joille vanhuuseläke olisi työttömyyspäivärahaa suurempi. Aiemmat ikäluokat ovat jo täyttäneet ikäluokan alimman vanhuuseläkeiän.

Työttömän vanhuuseläke

Ennen vuotta 1958 syntyneellä työttömällä työntekijällä on oikeus saada vanhuuseläke vähentämättömänä 62 vuoden iässä, jos työntekijä saa työttömyysturvalain mukaista lisäpäivärahaa. (JuEL voimaannpanolaki 19§)

Edellytys varhennusvähennyksellä vähentämättömän vanhuuseläkkeen myöntämiseen täyttyy, jos työntekijä on saanut työttömyyspäivärahaa lisäpäiviltä vanhuuseläkkeen alkamista edeltävän kuukauden aikana. Yksikin työttömyyspäivärahan lisäpäivä riittää edellytyksen täyttymiseen.

Eläkkeiden kannalta edellä mainittu väliaikainen työttömyysturvalain muutos tarkoittaa sitä, että 1.7.2020 - 31.12.2020 välillä henkilöt, joilla muutoin olisi täyttynyt työttömyysturvalain mukainen päivärahan enimmäisaika ja jotka olisivat päässeet lisäpäiville, eivät nyt saa lisäpäiviä. Heille maksetaan päivärahaa ilman enimmäisaikaa vuoden loppuun. Näin ollen ensimmäinen lisäpäivä voisi olla tammikuussa 2021, ja työttömän vanhuuseläkeoikeus aikaisintaan 1.2.2021. Jos lisäpäivien maksaminen hakijalle on alkanut jo ennen 1.7.2020, ei väliaikainen lain muutos vaikuta työttömän vanhuuseläkkeen hakemiseen.